

MATTHIAS KASPERLIK RYTÍŘ Z TESCHENFELDU

Ředitel Těšínské komory, politik
a zapomenutý historik

V pátek 1. prosince 1865 bylo v ulicích centra Těšína rušno. Zaplnili je lidé, kteří se přišli rozloučit s Matthiasem Kasperlikem rytířem z Teschenfeldu, oblíbeným ředitelem těšínského komorního panství, slezským zemským poslancem a komunálním politikem, jenž nečekaně zemřel ve věku nedožitých 65 let 29. listopadu. V pohřebním průvodu z farního kostela sv. Máří Magdalény na nedaleký hřbitov u kostela sv. Trojice, kde spočívaly ostatky těšínských purkmistrů, šlechticů a nejvlivnějších obyvatel města, kráčely za doprovodu dvou orchestrů stovky zaměstnanců komorních podniků na čele s krojovanými horníky, hajnými, správci a úředníky arciknížecích statků, dále duchovenstvo, hosté a obyvatelé z Těšína i okolí.

Matthias Kasperlik se narodil 24. února 1801 v Dolních Bludovicích pravděpodobně jako jediné dítě Johanna Kasperlika a jeho ženy Mariany, rozené Teplíkové. Díky otci, učiteli dolnobludovické katolické farní školy, získal průpravu k dalšímu studiu a v konfesně smíšeném prostředí svého rodiště s výraznou převahou luteránů i pozdější zájem o náboženství. Od dětství se seznamoval s historií rodného kraje a měl možnost využívat školní i farní bibliotéky. Navštěvoval gymnázium v Těšíně a vyhlášenou piaristickou školu v Příboře. Poté studoval na olomouckém lyceu filozofii, kde jeho hlubší zájem o dějiny podnítily přednášky historika Josefa Leonarda Knolla, zaníceného odpůrce Františka Palackého.

Z Olomouce se však vrátil zpět do příborské piaristické koleje, v níž strávil tři roky jako klerik vypomáhající při výuce studentů. Jeho pedagogické schopnosti využíval ve Vídni, kam se Kasperlik z Příbora přestěhoval, aby zde mohl navštěvovat právnickou fakultu, i hrabě Hoyose von Sprinzestein, císařův vrchní dvorní lovcí, který mu svěřil do péče své děti. Matthias Kasperlik si vzdělání doplnil ještě o zemědělský kurz. Od 1. ledna 1839 Kasperlik nastoupil do služeb arciknížete Karla. O dva roky později se stal vrchním správcem arcivévodských statků v haličské Bestwině, kde setrval do roku 1844. Poté, co se v roce 1849 vzdal ředitel Těšínské komory Josef Kalchegger von Kalchberg svého postu, aby se mohl naplno věnovat vysoké politice, byl Kasperlik, v té době již zkušený arciknížecí úředník, jmenován zastupujícím ředitelem.

Dohlížel na ohromný výrobní a majetkový komplex s ročním výnosem přes 900 tisíc zlatých, skládající se mj. z 80 hospodářských dvorů, 34 pohostinství, sedmi hutních provozů, tři cihelen, pivovaru a desítek uhelných a rudných dolů. Nový ředitel záhy přistoupil k prosazení ekonomičtějšího způsobu hospodaření a zefektivnění výroby.

Kasperlik inicioval odvodnění pozemků vybudováním důmyslného drenážního systému, zaváděl pěstování odolnějších plodin a chov nových plemen dobytka. Ve velkých průmyslových podnicích se snažil uplatňovat moderní technologické postupy, přispěl zvláště k rozvoji hutnictví. Stál za vznikem první akciové společnosti na Těšínsku a v Rakouském Slezsku vůbec, jejímž cílem bylo vybudovat a provozovat v centru knížectví továrnu na zpracování lnu. Úspěchy, s jakými Kasperlik řídil komorní panství, dokázal ocenit při vizitě svých majetků i arcikníže Albrecht, který jej 20. června 1856 jmenoval ředitelem Těšínské komory.

Jako všeobecně známá osobnost se Kasperlik angažoval v komunální i zemské politice. Od roku 1850 zasedal v těšínském městském zastupitelstvu, tento post obhájil i v letech 1861 a 1864. V roce 1861 byl zvolen za městskou kurii Bohumín, Frýdek a Fryštát poslancem slezského zemského sněmu. Byl jmenován čestným občanem města Frýdek a 6. srpna 1864 byl za přínos v oblasti hospodářského rozvoje povýšen do dědičného prostého šlechtického stavu s predikátem von Teschenfeld.

Kasperlikovou celoživotní vášní bylo studium starších dějin rodné země, zvláště pak sledování osudů jednotlivých členů těšínské větve piastovského knížecího rodu. Vydání rukopisu, v němž se věnoval historii Těšínska v 15. a 16. století, se však nedožil. Jeho dílo bylo vydáno posmrtně, pouze časopisecky na pokračování.